

Фонд
Демократичні ініціативи
імені Ілька Кучеріва

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

МІЖ ЯКІСТЮ ТА БЕЗПЕЧНІСТЮ

ШКІЛЬНА ОСВІТА ТА ВСТУП В УМОВАХ ВІЙНИ

СЕРПЕНЬ 2023

ЗМІСТ

МЕТОДОЛОГІЯ.....	2
СТАВЛЕННЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	3
ПОШИРЕНІСТЬ «ДОБРОВІЛЬНИХ ВНЕСКІВ» У ШКОЛАХ.....	6
ОЦІНКА НМТ/ЗНО	7
ВИЇЗД НА НАВЧАННЯ ЗА КОРДОН В УМОВАХ ВІЙНИ	11
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ	12

МЕТОДОЛОГІЯ

Всеукраїнське опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року.

Всього, методом face-to-face, було опитано **2011 респондентів** віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської, Чернівецької областей та місті Києві.

До вибірки не потрапили особи, які перебувають в інституційних умовах: лікарнях, в'язницях, на військовій службі, яка унеможливорює відбір у звичайних домогосподарствах тощо.

За звичайних обставин статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує:

- 3,3% для показників, близьких до 50%;
- 2,8% для показників, близьких до 25 або 75%;
- 2,0% для показників, близьких до 12 або 88%;
- 1,4% для показників, близьких до 5 або 95%;
- 0,7% для показників, близьких до 1 або 99%.

Водночас, слід враховувати систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Склад макрорегіонів:

- Захід – Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька області;
- Центр – Вінницька, Житомирська, Київська, Кіровоградська, Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернігівська області, а також місто Київ;
- Південь – Запорізька, Миколаївська, Одеська області;
- Схід – Дніпропетровська, Харківська області.

Для порівняння використовувалися результати опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 1 по 7 червня 2021 року. Було опитано 2003 респондента віком від 18 років у всіх регіонах України, за винятком тимчасово окупованих території АР Крим та частини території Донецької та Луганської областей. Опитування проводилося методом телефонних інтерв'ю з використанням комп'ютера (САТІ). Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і з дизайн-ефектом 1,1) не перевищує 2,4%.

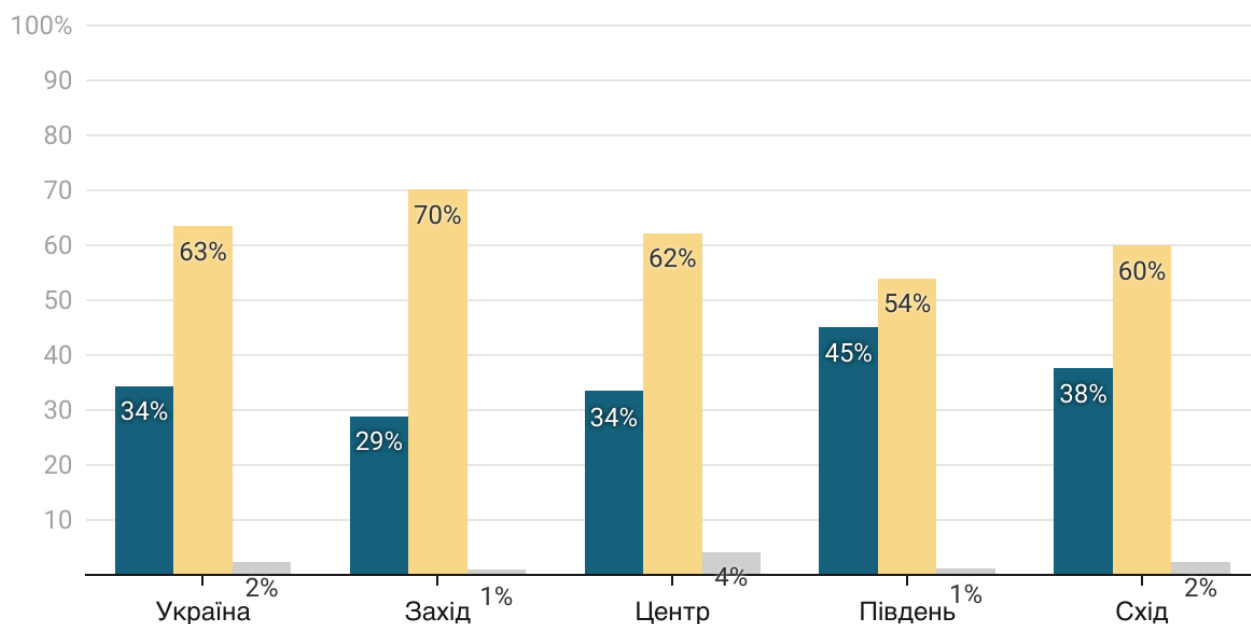
СТАВЛЕННЯ ДО ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Переважна більшість опікунів (63%), чії діти чи онуки навчаються у школах, не підтримує дистанційний формат навчання під час війни. Порівняно з опитуванням, проведеним у 2021 році, коли дистанційне навчання було запроваджене у відповідь на пандемію COVID-19, ставлення до онлайн-навчання не змінилося. Таким чином, загалом негативна оцінка дистанційного навчання, схоже, не залежить від причин, через які цей формат було запроваджено.

Ставлення до дистанційного навчання у школах під час війни

Q: Як Ви ставитеся до проведення дистанційного навчання у школах у зв'язку з війною? (% серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

■ Підтримую ■ Не підтримую ■ Важко відповісти

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Серед опікунів, які на момент проведення опитування проживали зі своїми дітьми/онуками у західних областях, частка прихильників дистанційного навчання менша, ніж у східних чи південних областях. Водночас у Південному макрорегіоні проживає найбільша частка опікунів (45%), які підтримують повний перехід на дистанційне навчання у школах. Відмінність у

розподілі між макрорегіонами проживання може бути зумовлена частотою обстрілів/бомбардувань та попереднім досвідом дистанційного навчання.

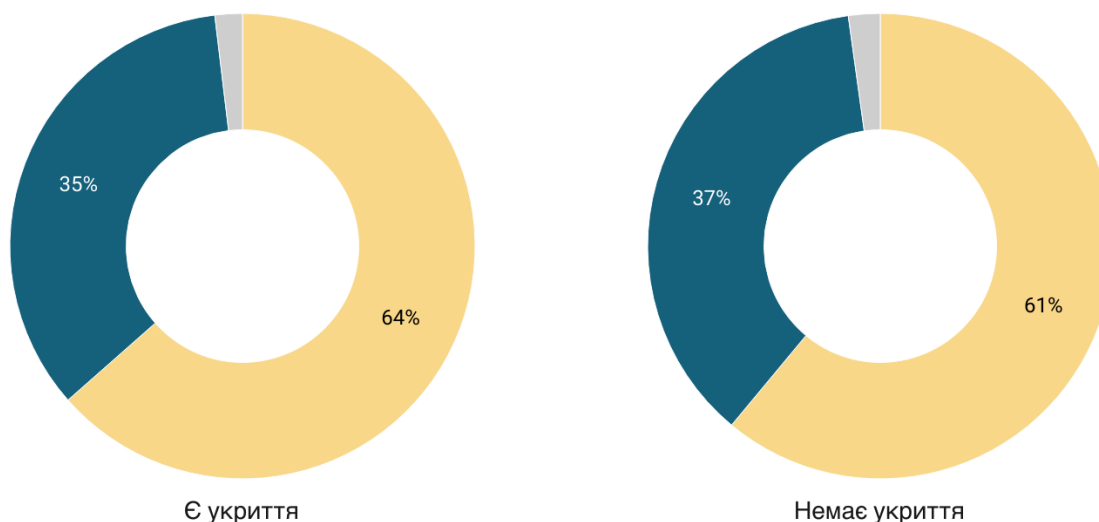
Опікуни, які проживають разом з дітьми/онуками у селах, дещо частіше підтримують дистанційне навчання, ніж опікуни з великих міст: 36% і 31% відповідно. При цьому ставлення до дистанційного формату освіти не залежить від фінансового становища опікунів.

Той факт, що навчальні заклади оснащені безпечними та обладнаними сховищами, не вплинув на рівень підтримки дистанційної освіти серед опікунів та піклувальників. 64% опікунів, чії діти/онуки ходять у школи, облаштовані укриттями, виступають проти онлайн-навчання для своїх дітей/онуків. Майже стільки ж опікунів (61%), чії діти/онуки не мають сховищ при школах, теж хотіли б, аби, попри це, їхні діти відвідували заклад освіти в очному форматі.

Опікуни школярів не підтримують дистанційне навчання незалежно від наявності в їхніх школах безпечного укриття

Розподіл за наявністю у школах, де навчаються діти/онуки респондентів, безпечного і обладнаного укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

■ Не підтримую проведення дистанційного навчання у школах ■ Підтримую проведення дистанційного навчання у школах
■ Важко відповісти

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

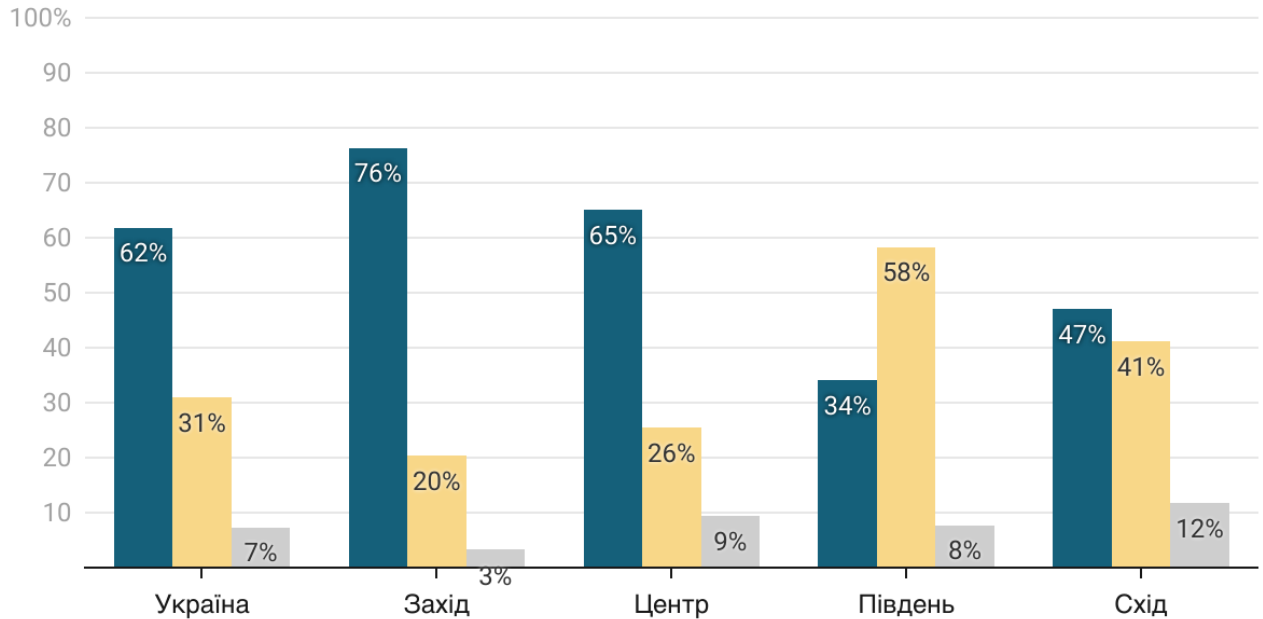
Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Згідно з відповідями опікунів, близько 62% шкіл у країні (без врахування Донецької, Луганської та Херсонської областей) мають безпечні та обладнані укриття. Найбільша частка опікунів, які зазначили, що в школах, де навчаються їхні діти/онуки, є укриття у разі повітряної тривоги чи артобстрілу, проживає у західних областях (76%). Тоді як серед опікунів східних та південних областей лише 47% і 34%, відповідно, повідомили про наявність укриття у школі їхніх дітей/онуків.

Наявність у школах безпечного і обладнаного укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу

Q: Чи має школа, де навчаються Ваші діти/онуки, безпечне і обладнане укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу? (% серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

■ Так ■ Ні ■ Важко відповісти

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

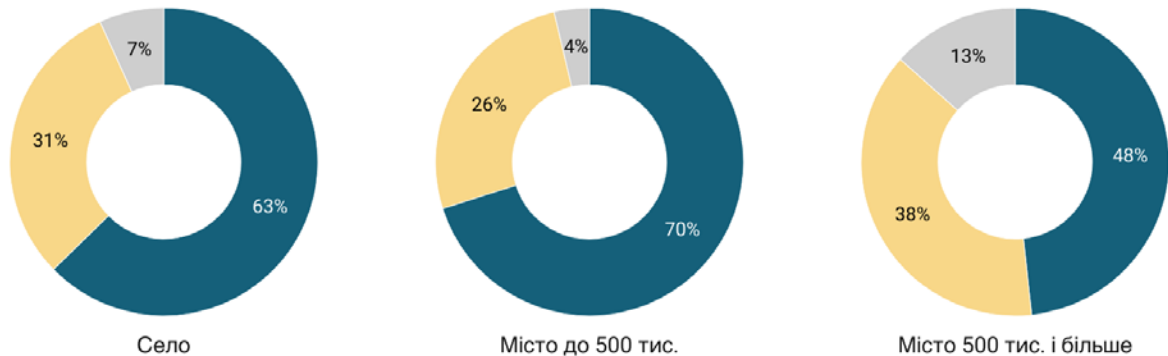
У селах частка шкіл, де є укриття, на 14% вища, ніж у великих містах, і становить 63%. У малих містах укриттями обладнані 70% шкіл, тоді як у великих – лише 48%. Частина опікунів – від 4% у малих містах до 13% у великих – взагалі не ознайомена з наявністю та станом укриття у школі, де навчаються їхні діти/онуки.

Опікуни, які живуть за межею бідності, рідше можуть дозволити собі віддати дітей/онуків до шкіл з обладнаними укриттями порівняно з більш заможними опікунами. Лише 56% дуже бідних опікунів повідомили, що їхні діти/онуки мають у школі укриття. Тоді як 73% дітей/онуків умовно заможних опікунів можуть сподіватися на безпеку у школі в разі повітряної тривоги чи артобстрілу.

Наявність у школах безпечного і обладнаного укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу

Q: Чи має школа, де навчаються Ваші діти/онуки, безпечне і обладнане укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу? (% серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

■ Так ■ Ні ■ Важко відповісти

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Попри те, що майже третина шкіл не обладнана укриттями, 94% українців вважають, що очне навчання має відбуватися лише у тих школах, які мають надійні укриття. Цю тезу підтримує понад 90% респондентів, незалежно від їхнього поточного макрорегіону проживання, типу населеного пункту чи фінансового становища.

Деякі школи, які мають укриття, опинилися перевантаженими й запровадили навчання у дві зміни. Навчання у дві зміни, щоб тільки діти могли навчатися очно, підтримує 80% населення країни. Найменше підтримують двозмінне навчання мешканці Півдня (64%) та Сходу (72%). Навчання у дві зміни більше підтримують мешканці сіл (82%), ніж жителі великих міст (72%).

Що стосується закладів вищої освіти, то частка населення, яке підтримує очний формат навчання лише у тих університетах, які мають надійні сховища, майже така сама, як і у випадку зі школами – 93%. Очне навчання у дві зміни у закладах вищої освіти, так само, як і в школах, підтримує 82% опитаних. Нижча, ніж загалом по країні, підтримка двозмінного навчання в університетах зберігається на Півдні та Сході.

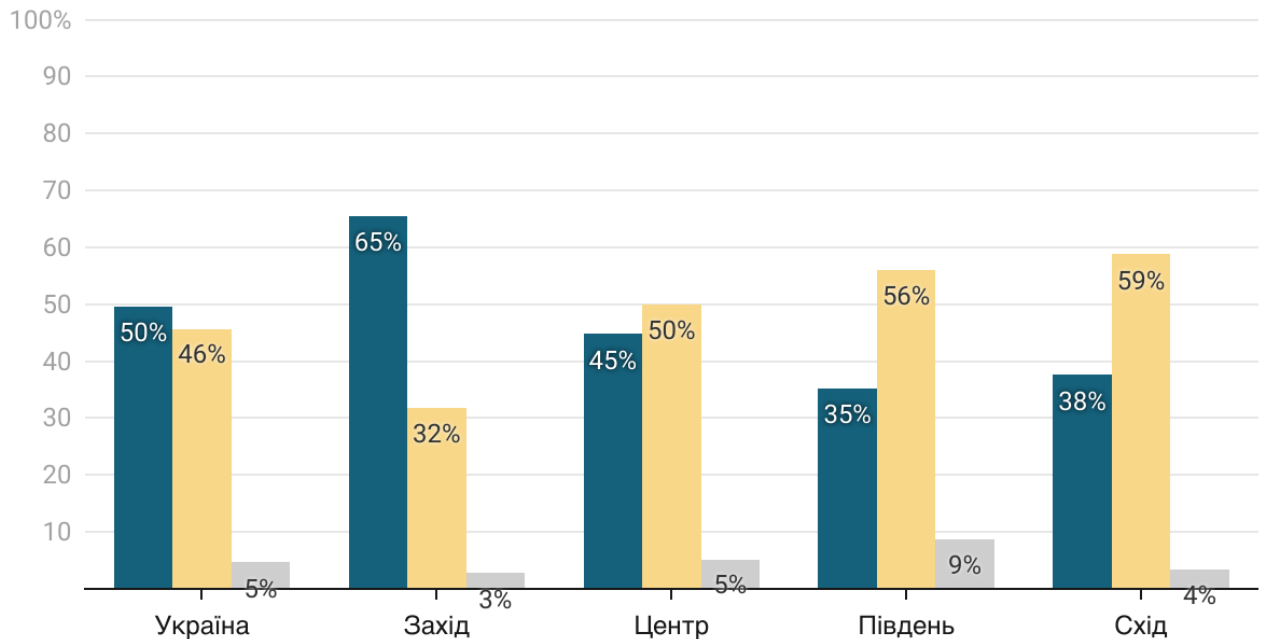
ПОШИРЕНІСТЬ «ДОБРОВІЛЬНИХ ВНЕСКІВ» У ШКОЛАХ

Половині опитаних опікунів доводилося у минулому навчальному році робити «добровільні внески» на потреби школи чи класу. Близько 46% респондентів не стикалися з такою практикою. Опікуни, які на момент опитування проживали зі своїми дітьми/онуками у західних областях, частіше (65%) робили «добровільні пожертви», ніж у середньому по країні. Потенційно ця різниця може бути пов'язана з більшою часткою дітей у західних областях, які відвідували школу в очному форматі.

Поширеність "добровільних внесків" у школах

Q: Чи доводилося Вам у минулому навчальному році (вересень 2022 – червень 2023) робити так звані «добровільні пожертви», або здавати гроші на потреби школи/класу, де навчаються Ваші діти/онуки? (% серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

■ Так ■ Ні ■ Важко відповісти

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Опікуни, чії діти/онуки відвідують сільські школи, частіше здавали гроші на потреби школи або класу (+9%) у минулому навчальному році, порівняно з опікунами, чії діти/онуки відвідують школи у великих містах. Однак ця різниця також може бути пов'язана з частотою використання очного формату навчання у селах та великих містах.

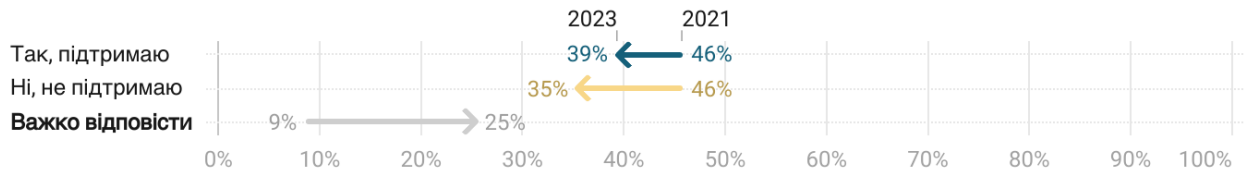
ОЦІНКА НМТ/ЗНО

Порівняно з 2021 роком частка українців, які підтримують скасування ЗНО/НМТ як основного критерію добору студентів до вищих навчальних закладів, знизилася на 6%. Водночас частка респондентів, які виступають проти скасування ЗНО/НМТ, зменшилася на 10%. Падіння підтримки обох варіантів відповідей відбулося за рахунок зростання частки респондентів, які не визначилися зі своїм ставленням до ЗНО/НМТ. Така тенденція потенційно може бути спричинена накладанням різних ставлень респондентів до ЗНО та НМТ.

Станом на липень 2023 року частка українців, які підтримують скасування ЗНО/НМТ на час війни, становить 39% і лише на 4% перевищує частку осіб, які виступають проти скасування.

Підтримка скасування ЗНО/НМТ

Q: Ви підтримаєте чи ні скасування Зовнішнього Незалежного Оцінювання (ЗНО)/Національного Мультипредметного Тесту (НМТ) як основного критерію добору студентів до вищих навчальних закладів на час війни?

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною. Для порівняння використані результати опитування проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» у період з 1 по 7 червня 2021 року. У 2021 році питання було сформульовано наступним чином: «Чи підтримаєте Ви скасування Зовнішнього Незалежного Оцінювання (ЗНО) як основного критерію добору студентів до вищих навчальних закладів на час пандемії коронавірусу?»

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Серед громадян віком до 29 років, які ще нещодавно з високою ймовірністю мали досвід складання ЗНО, спостерігається більша визначеність в оцінці ЗНО/НМТ, порівняно зі старшими за віком громадянами.

Лише серед поточного населення західних областей переважає підтримка збереження ЗНО/НМТ: 42% проти 35%, які підтримують скасування ЗНО/НМТ. У східних областях, навпаки, частка респондентів, які підтримують скасування ЗНО/НМТ, на 22% перевищує частку тих, хто виступає проти його скасування.

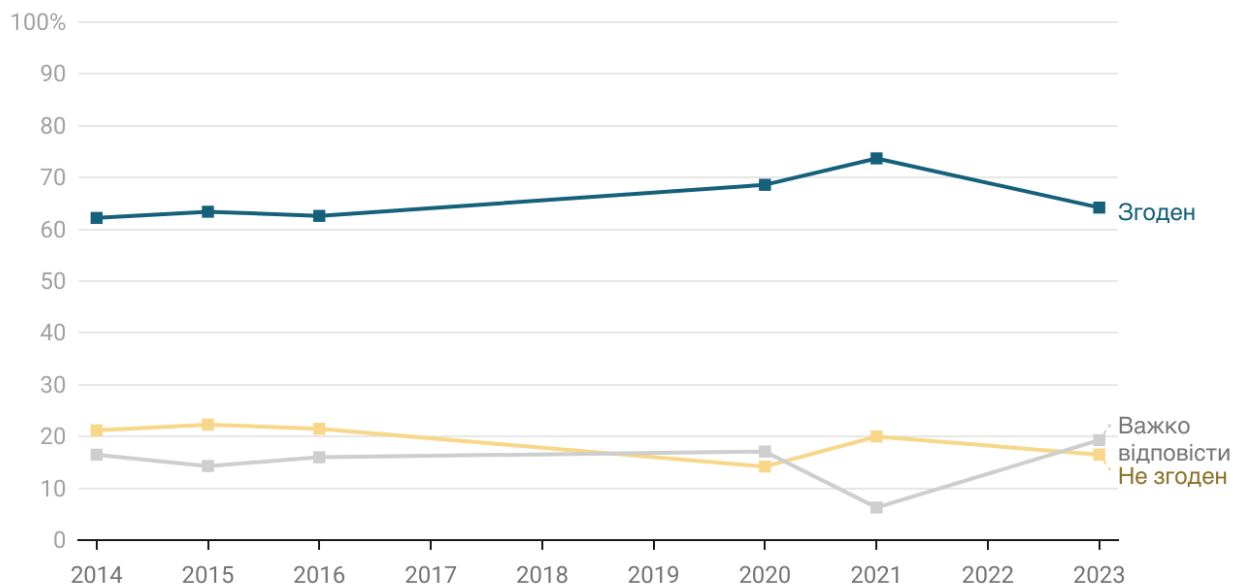
Попри те, що існує уявлення, що ЗНО/НМТ може забезпечити рівний доступ до вищої освіти для менш заможних громадян, серед населення, яке живе за межею бідності, найнижча частка прихильників збереження ЗНО/НМТ – 29%. Серед умовно заможних громадян збереження ЗНО/НМТ підтримує 47% опитаних.

Інший погляд на роль ЗНО/НМТ, що ґрунтується на принципах рівності – збільшення доступності університетів для учнів із сільських шкіл. Сільське населення виявилось доволі розпорошеним у своїй оцінці ЗНО/НМТ: 36% виступають за його скасування, 37% – проти і 28% – не визначилися з відповіддю. Тоді як серед населення великих міст підтримка скасування ЗНО/НМТ на 13% частіша, ніж підтримка його збереження.

Попри те, що відносна більшість населення підтримує скасування ЗНО/НМТ, 64% все ще вважає, що ЗНО/НМТ є запорукою рівного вступу до університетів. Порівняно з 2021 роком зменшилася як підтримка цього твердження, так і частка тих, хто з ним не згоден. Це відбулося за рахунок зростання на 13% частки осіб, які не визначилися зі своєю позицією. Наразі підтримка уявлення про ЗНО як джерела рівності зберігається на рівні 2016, 2015 та 2014 років.

ЗНО/НМТ ставить всіх у рівні умови

Q: Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО)/ Національний Мультипредметний Тест (НМТ) ставить всіх у рівні умови

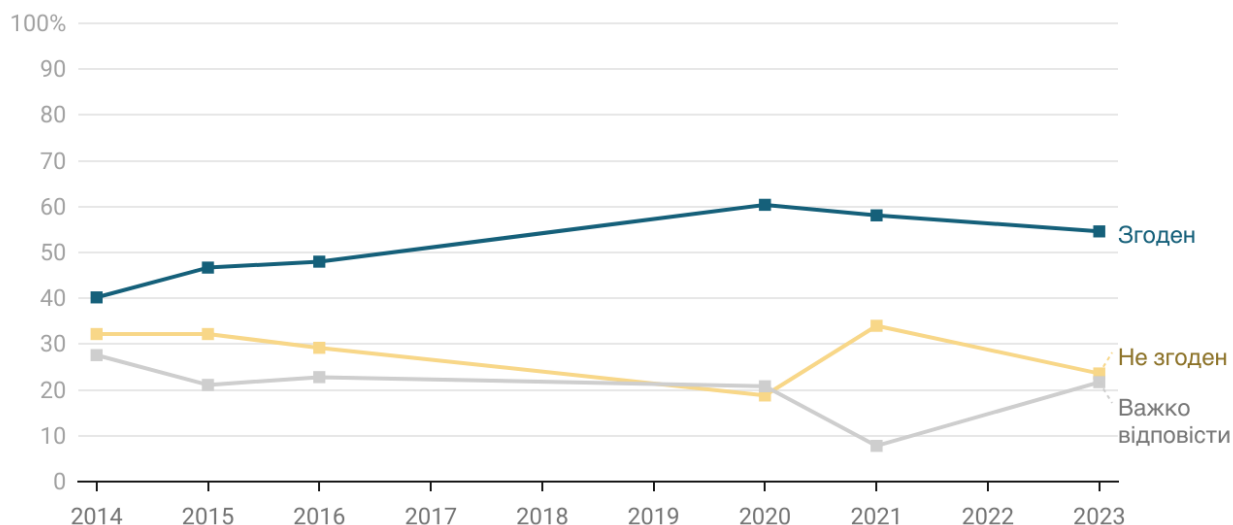
Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною. Для порівняння використані результати опитувань проведених Фондом "Демократичні ініціативи" у 2021, 2020, 2016, 2015 і 2014 роках. До 2023 року питання було сформульовано наступним чином: «Чи згодні Ви з твердженням, що Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО) ставить всіх у рівні умови?»

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Крім того, 55% населення переконані, що ЗНО/НМТ здатне зменшити рівень корупції. Не згодні з цим 24% опитаних. Порівняно з 2021 роком на 14% зросла частка тих, хто не зміг визначитися зі своєю позицією щодо цього питання. Зростання відбулося за рахунок зменшення на 4% тих, хто переконаний, що ЗНО/НМТ знижує рівень корупції, та зменшення на 10% тих, хто не вважає, що ЗНО/НМТ впливає на рівень корупції під час вступу до ВНЗ. Станом на липень 2023 року підтримка ЗНО/НМТ як засобу зменшення корупції при вступі до університетів є вищою, ніж була до 2016 року включно.

ЗНО/НМТ зменшує рівень корупції при вступі

Q: Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО)/ Національний Мультипредметний Тест (НМТ) зменшили рівень корупції при вступі до вищих навчальних закладів

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною. Для порівняння використані результати опитувань проведених Фондом "Демократичні ініціативи" у 2021, 2020, 2016, 2015 і 2014 роках. До 2023 року питання було сформульовано наступним чином: «Чи згодні Ви з твердженням, що Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО) зменшило рівень корупції при вступі до вищих навчальних закладів?»

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Серед респондентів віком від 18 до 29 років, які могли мати практичний досвід участі в ЗНО, частка осіб, які переконані, що ЗНО/НМТ ставить усіх у рівні умови, вища, ніж серед респондентів інших вікових груп. Однак ця тенденція не спостерігається при оцінці впливу ЗНО/НМТ на корупцію під час вступу до ВНЗ. Респонденти віком від 18 до 29 років на 12% частіше не погоджувалися з тим, що ЗНО/НМТ зменшує рівень корупції під час вступу, ніж громадяни, яким за 60 років.

Жителі Півдня та Сходу більш скептично ставляться до здатності ЗНО/НМТ збільшити рівність та знизити рівень корупції при вступі, ніж мешканці Заходу та Центру, що відображає загальну нижчу підтримку ЗНО та НМТ у цих двох макрорегіонах.

Мешканці сіл, порівняно з мешканцями великих міст, більш схильні вважати, що ЗНО/НМТ ставить всіх у рівні умови і здатне знизити рівень корупції при вступі у вищі навчальні заклади.

На противагу цьому, люди з вищими доходами частіше поділяли думку, що ЗНО/НМТ знижує рівень корупції та сприяє рівності, порівняно з громадянами, які живуть за межею бідності. Проте частка не згодних з обома твердженнями серед найбідніших верств населення була нижчою порівняно з умовно заможними. Таким чином, нижча поширеність серед вкрай бідного населення бачення ЗНО/НМТ як джерела рівності та можливості уникнути корупції

при вступі може бути наслідком меншого особистого досвіду взаємодії цієї верстви населення з ЗНО чи НМТ.

ВІЇЗД НА НАВЧАННЯ ЗА КОРДОН В УМОВАХ ВІЙНИ

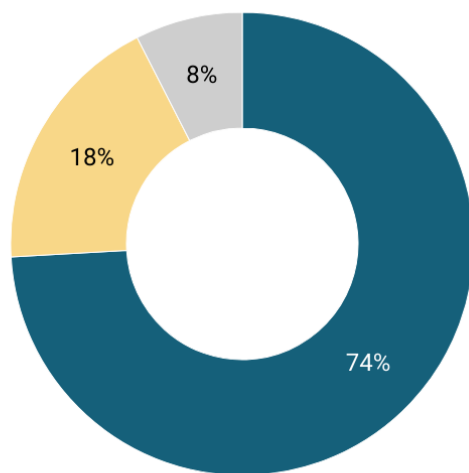
Попри те, що 53% населення країни проти скасування заборони на виїзд чоловіків за кордон у воєнний час, думка українців кардинально змінюється, коли йдеться про молодих чоловіків, які виїжджають на навчання до іноземних середніх, професійних та вищих навчальних закладів.

74% українців згодні, що чоловікам віком від 16 до 25 років слід дозволити безперешкодно виїжджати за кордон, якщо вони їдуть на навчання. Не погоджуються з цією тезою 18% опитаних. Підтримка безперешкодного виїзду для молодих чоловіків, які їдуть на навчання, зберігається на одному рівні незалежно від статі респондентів.

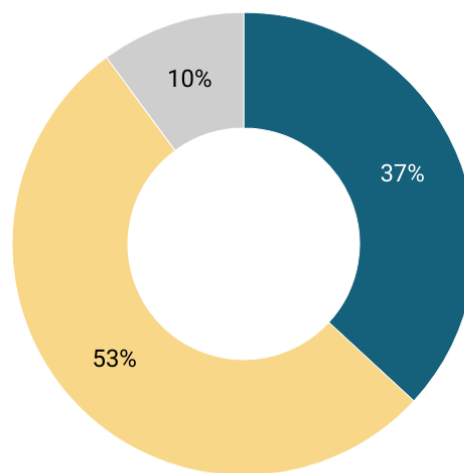
Згода зі скасуванням заборони на виїзд за кордон для...

Q1: Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Молодих чоловіків віком від 16 до 25 років варто безперешкодно випускати за кордон для навчання в іноземних середніх, професійних та вищих навчальних закладах Q2: Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Варто скасувати заборону на виїзд чоловіків із країни

■ Згоден ■ Не згоден ■ Важко відповісти

Чоловіків віком від 16 до 25 років на навчання за кордон

Чоловіків незалежно від віку з будь-якою метою

Опитування проведено Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з Київським міжнародним інститутом соціології у період з 3 по 17 липня 2023 року. Методом face-to-face було опитано 2011 респондентів віком від 18 років, які проживали на підконтрольних Україні територіях, за винятком Донецької, Луганської та Херсонської областей. Статистична похибка вибірки (з імовірністю 0,95 і за дизайн-ефекту 1,5) не перевищує 3,3%. Можливі систематичні відхилення вибірки через вимушену міграцію населення, спричинену російсько-українською війною.

Джерело: DIF • Створено за допомогою Datawrapper

Серед молодих респондентів віком від 18 до 29 років 80% згодні з тим, що молодим людям потрібно забезпечити безперешкодний виїзд на навчання за кордоном. Серед громадян віком 60 років і старше з цією тезою згодні 67% опитаних.

Незалежно від макрорегіону поточного проживання респондентів, більш як 70% виступають «за» безперешкодне навчання молодих чоловіків в закордонних навчальних закладах під час війни. У західних областях підтримка такого сценарію на 8% вища, ніж в інших макрорегіонах.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

1. Як Ви ставитеся до проведення дистанційного навчання у школах у зв'язку з війною? (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	2023	2021 ¹
Цілком підтримую	15,4	12,4
Скоріше підтримую	18,9	21,0
Скоріше не підтримую	21,0	21,4
Категорично не підтримую	42,4	43,6
Важко відповісти	2,3	1,6

1.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Підтримую	28,9	33,5	45,1	37,6
Не підтримую	70,1	62,2	53,9	60,0
Важко відповісти	0,9	4,2	1,1	2,4

1.2. Розподіл за типом населеного пункту (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Підтримую	36,1	34,6	30,8
Не підтримую	62,7	63,1	65,1
Важко відповісти	1,3	2,3	4,0

1.3. Розподіл за фінансовим становищем (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Підтримую	33,6	37,3	31,1
Не підтримую	64,1	60,9	66,7
Важко відповісти	2,3	1,9	2,2

¹ У 2021 році питання було сформульовано наступним чином: «Як Ви ставитеся до проведення дистанційного навчання у школах у зв'язку з пандемією COVID-19 (коронавірусу)?»

1.4. Розподіл за наявністю у школах, де навчаються діти/онуки респондентів, безпечного і обладнаного укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Є укриття	Немає укриття
Підтримую проведення дистанційного навчання у школах	34,6	36,8
Не підтримую проведення дистанційного навчання у школах	63,5	61,1
Важко відповісти	1,9	2,2

2. Чи має школа, де навчаються Ваші діти/онуки, безпечне і обладнане укриття на випадок повітряної тривоги чи артобстрілу? (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

Так	61,8
Ні	30,9
Важко відповісти	7,3

2.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	76,3	65,1	34,1	47,1
Ні	20,4	25,5	58,2	41,2
Важко відповісти	3,3	9,4	7,7	11,8

2.2. Розподіл за типом населеного пункту (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Так	62,7	70,1	48,3
Ні	30,5	26,2	38,3
Важко відповісти	6,8	3,7	13,4

2.3. Розподіл за фінансовим становищем (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Так	56,0	64,9	73,3
Ні	35,1	28,4	24,4
Важко відповісти	8,9	6,7	2,2

3. Скажіть, будь ласка, Ви підтримуєте чи ні твердження: Очне навчання має бути лише в тих школах, де є надійні укриття для всіх дітей і вчителів (у %)

Так, підтримую	93,5
Ні, не підтримую	6,5

3.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, підтримую	93,7	95,5	90,0	91,6
Ні, не підтримую	6,3	4,5	10,0	8,4

3.2. Розподіл за типом населеного пункту (у %)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Так, підтримую	94,1	93,6	92,3
Ні, не підтримую	5,9	6,4	7,7

3.3. Розподіл за фінансовим становищем (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Так, підтримую	94,10%	93,30%	91,80%
Ні, не підтримую	5,90%	6,70%	8,20%

4. Скажіть, будь ласка, Ви підтримуєте чи ні твердження: Очне навчання має бути для всіх, навіть якщо дітям та вчителям доведеться працювати у дві зміни (у %)

Так, підтримую	79,5
Ні, не підтримую	20,5

4.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, підтримую	85,4	84,4	63,9	71,8
Ні, не підтримую	14,6	15,6	36,1	28,2

4.2. Розподіл за типом населеного пункту (у %)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Так, підтримую	81,5	83,0	71,8
Ні, не підтримую	18,5	17,0	28,2

5. Скажіть, будь ласка, Ви підтримуєте чи ні твердження: Очне навчання має бути лише в тих університетах, де є надійні укриття для всіх студентів і викладачів (у %)

Так, підтримую	93,0
Ні, не підтримую	7,0

5.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, підтримую	95,0	93,8	91,6	88,9
Ні, не підтримую	5,0	6,2	8,4	11,1

6. Скажіть, будь ласка, Ви підтримуєте чи ні твердження: Очне навчання має бути для всіх, навіть якщо студентам і викладачам доведеться працювати у дві зміни (у %)

Так, підтримую	82,3
Ні, не підтримую	17,7

6.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, підтримую	87,5	86,7	68,7	75,2
Ні, не підтримую	12,5	13,3	31,3	24,8

7. Чи доводилося Вам у минулому навчальному році (вересень 2022 – червень 2023) робити так звані «добровільні пожертви», або здавати гроші на потреби школи/класу, де навчаються Ваші діти/онуки? (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

Так	49,6
Ні	45,7
Важко відповісти	4,7

7.1. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так	65,4	44,8	35,2	37,6
Ні	31,8	50,0	56,0	58,8
Важко відповісти	2,8	5,2	8,8	3,5

7.2. Розподіл за типом населеного пункту (у %; серед респондентів, що проживають разом зі своїми дітьми чи онуками, які навчаються у школі)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Так	50,8	53,3	42,3
Ні	44,1	43,5	51,7
Важко відповісти	5,1	3,3	6,0

8. Ви підтримаєте чи ні скасування Зовнішнього Незалежного Оцінювання (ЗНО)/Національного Мультипредметного Тесту (НМТ) як основного критерію добору студентів до вищих навчальних закладів на час війни? (у %)

	2023	2021 ²
Так, підтримаю	39,3	45,7
Ні, не підтримаю	35,4	45,7
Важко відповісти	25,3	8,6

² У 2021 році питання було сформульовано наступним чином: «Чи підтримаєте Ви скасування Зовнішнього Незалежного Оцінювання (ЗНО) як основного критерію добору студентів до вищих навчальних закладів на час пандемії коронавірусу?»

8.1. Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Так, підтримаю	45,0	40,9	40,2	33,6
Ні, не підтримаю	41,9	40,1	33,2	29,0
Важко відповісти	13,1	19,0	26,6	37,4

8.2. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Так, підтримаю	35,2	37,2	41,9	49,2
Ні, не підтримаю	41,5	35,2	32,3	27,6
Важко відповісти	23,3	27,6	25,8	23,2

8.3. Розподіл за типом населеного пункту (у %)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Так, підтримаю	35,7	40,3	43,1
Ні, не підтримаю	36,6	38,0	30,1
Важко відповісти	27,6	21,7	26,8

8.4. Розподіл за фінансовим становищем (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Так, підтримаю	39,7	38,8	40,4
Ні, не підтримаю	29,0	40,6	47,3
Важко відповісти	31,3	20,6	12,3

9. Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО)/Національний Мультипредметний Тест (НМТ) ставить всіх у рівні умови (у%)

	2023	2021³	2020	2016	2015	2014
Повністю згоден	41,8	30,5	29,1	17,3	19,2	20,3
Переважно згоден	22,4	43,2	39,5	45,3	44,2	41,9
Переважно не згоден	9,0	10,2	10,1	15,8	15,1	14,7
Зовсім не згоден	7,5	9,8	4,1	5,7	7,2	6,5
Важко відповісти	19,3	6,3	17,1	16,0	14,3	16,5

³ До 2023 року питання було сформульовано наступним чином: «Чи згодні Ви з твердженням, що Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО) ставить всіх у рівні умови?»

9.1. Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Згоден	71,6	67,8	65,1	55,6
Не згоден	20,3	18,5	14,6	13,8
Важко відповісти	8,1	13,7	20,3	30,5

9.2. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Згоден	66,7	66,3	60,0	58,5
Не згоден	16,6	12,9	23,5	17,9
Важко відповісти	16,8	20,7	16,5	23,5

9.3. Розподіл за типом населеного пункту (у %)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Згоден	65,6	67,9	57,1
Не згоден	14,0	16,2	20,5
Важко відповісти	20,5	15,9	22,4

9.4. Розподіл за фінансовим становищем (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Згоден	58,8	69,0	69,9
Не згоден	15,7	16,9	21,2
Важко відповісти	25,5	13,9	8,9

10. Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО)/Національний Мультипредметний Тест (НМТ) зменшили рівень корупції при вступі до вищих навчальних закладів (у%)

	2023	2021⁴
Повністю згоден	31,6	20,8
Переважно згоден	23,0	37,3
Переважно не згоден	12,2	15,2
Зовсім не згоден	11,4	18,8
Важко відповісти	21,7	7,8

10.1. Розподіл за роками (у %)

	2023	2021	2020	2016	2015	2014
Згоден	54,6	58,1	60,4	48,0	46,7	40,2
Не згоден	23,6	34,0	18,8	29,2	32,2	32,2
Важко відповісти	21,7	7,8	20,8	22,8	21,1	27,6

⁴ До 2023 року питання було сформульовано наступним чином: «Чи згодні Ви з твердженням, що Зовнішнє Незалежне Оцінювання (ЗНО) зменшило рівень корупції при вступі до вищих навчальних закладів?»

10.2. Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Згоден	56,2	56,9	57,0	49,2
Не згоден	30,7	26,8	21,5	18,6
Важко відповісти	13,1	16,4	21,5	32,2

10.3. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Згоден	59,2	56,2	48,7	48,0
Не згоден	22,6	20,1	29,1	29,1
Важко відповісти	18,3	23,7	22,3	22,9

10.4. Розподіл за типом населеного пункту (у %)

	Село	Місто до 500 тис.	Місто 500 тис. і більше
Згоден	56,2	58,1	47,5
Не згоден	20,8	23,3	28,4
Важко відповісти	22,9	18,7	24,1

10.5. Розподіл за фінансовим становищем (у %)

	Вкрай бідні	Бідні	Умовно забезпечені
Згоден	49,5	58,9	59,6
Не згоден	23,7	23,8	26,1
Важко відповісти	26,8	17,3	14,4

11. Ви згодні чи ні з наступним твердженням: Молодих чоловіків віком від 16 до 25 років варто безперешкодно випускати за кордон для навчання в іноземних середніх, професійних та вищих навчальних закладах (у%)

Повністю згоден	52,2
Переважно згоден	21,9
Переважно не згоден	7,7
Зовсім не згоден	10,7
Важко відповісти	7,5

11.1. Розподіл за віком респондентів (у %)

	18-29 років	30-44 років	45-59 років	60+ років
Згоден	80,3	78,1	74,1	66,5
Не згоден	15,0	15,5	18,0	23,8
Важко відповісти	4,7	6,3	8,0	9,7

11.2. Розподіл за макрорегіоном поточного проживання (у %)

	Захід	Центр	Південь	Схід
Згоден	79,6	72,2	70,6	71,8
Не згоден	14,4	19,9	20,3	20,7
Важко відповісти	6,0	8,0	9,0	7,4